

D 45/08

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan avseende godkände revisorn A-sons revisionsuppdrag i ett aktiebolag och har därför öppnat detta disciplinärende.

Av anmälan och övriga handlingar i ärendet framgår följande.

A-son utövar revisionsverksamhet som enskild näringsidkare i firman X. Den 27 mars 2006 valdes han till revisor i ett nybildat aktiebolag som skulle bedriva restaurangverksamhet, här kallat restaurangbolaget. I ett uppdragsbrev den 4 april 2006, ställt till restaurangbolagets styrelse, angav A-son bland annat följande: ”Jag förutsätter att jag får del av bokföring, handlingar och annan information som jag begär. Varannan månad vill jag ha en balans- och resultatrapport, via en backup och eller sie-filer från Ert redovisningsprogram, för att kunna följa utvecklingen i bolaget”. I uppdragsbrevet angavs även att a conto-fakturering skulle ske.

Den 10 juli 2007, då han ännu inte hade fått del av bokslut och årsredovisning för restaurangbolagets första räkenskapsår den 22 december 2005–31 december 2006, skrev han ett brev till bolagets styrelseledamot. I brevet framhöll han bland annat att han hade informerats av den redovisningskonsult som skötte bolagets löpande redovisning om att bolaget behövde hjälp med att upprätta bokslut och årsredovisning. A-son uppgav även att bolaget var i tidsnöd på grund av Bolagsverkets tidsfrister samt att en redovisningsbyrå, här kallad K-byrån, var beredd att åta sig att göra bokslut och upprätta årsredovisning. Vidare anförde han: ”För att arbetet som påbörjats ska fortlöpa måste Ni omgående betala in ett a conto till [K-byrån] och ett a conto till X”. Därefter följde en uppmaning att betala 15 000 kr till K-byråns plusgirokonto och 10 000 kr till X plusgirokonto samt att omedelbart faxa kvitton på dessa inbetalningar till A-son. Av handlingarna i ärendet framgår att det var A-son som ägde K-byrån.

Restaurangbolaget erlade begärd betalning till X men betalade inget till K-byrån. A-son avgick därefter som revisor i restaurangbolaget den 21 september 2007, då han ännu inte hade fått del av någon årsredovisning för räkenskapsåret 2006. Den 9 november 2007 försattes bolaget i konkurs. Konkursförvaltaren anförde i sin förvaltarberättelse att bolagets bokföring inte hade fullgjorts på ett tillfredsställande sätt. Han framhöll bland annat att en av bolagets första transaktioner, förvärvet av restaurangrörelsen i februari 2006, inte hade bokförts.

A-son har anfört följande. Restaurangbolagets första räkenskapsår skulle ha löpt ut den 31 augusti 2006. Han planerade att besöka företaget och genomföra revision ”i anslutning till upprättat första bokslut”. Då han inte fick del av vare sig årsredovisning eller räkenskaper kontaktade han den av bolaget anlidade redovisningskonsulten den 31 januari 2007. Denne upplyste då om att bolagets räkenskapsår hade förlängts till den 31 december 2006 och att räkenskapshandlingar skulle upprättas och överlämnas till A-son. Redovisningskonsulten påmindes senare om detta. Först den 1 juli 2007 fick A-son del av restaurangbolagets räkenskapsmaterial för räkenskapsåret 2005/06. Av det material som han då mottog framgick att bokföringen för detta räkenskapsår hade upprättats under tiden den 21 juni–1 juli 2007. Det visade sig även att det inte fanns någon årsredovisning och att någon bokföring inte hade utförts för tiden efter räkenskapsårets utgång. Detta kom som en överraskning för honom. Vid de kontakter han hade haft med redovisningskonsulten hade det inte framkommit något som tydde på att årsredovisning inte skulle vara upprättad då han skulle erhålla material för revision. I sitt brev till styrelseledamoten den 10 juli 2007 upplyste han om att restaurangbolaget kunde få hjälp av K-byrån med att göra bokslut och upprätta årsredovisning. Ledamoten informerades även om att a conto-betalningar måste ske till såväl K-byrån som X och att kvitto på betalningen skulle

faxas omgående till honom då betalning hade skett. – A-son har av RN anmodats att redogöra för samtliga revisionsåtgärder som han har vidtagit från det att han valdes till revisor fram till den 1 juli 2007. Han har därvid hänvisat till kontakter med redovisningskonsulten, uppdragsadministration, planering, oberoendeanalys, kontroller och avstämning av Bolagsverkets registeruppgifter, kontakter med en annan revisionsbyrå, genomgång av aktiebok, aktiebrev, granskning av bolagsordning, bolagsstämmoprotokoll och avräkningsnota avseende förvärvet av bolaget, kontroll av att aktiekapitalet tillförts vid förvärvet, kontroll av företagsinteckningar samt uppföljning av Bolagsverkets registeruppgifter avseende bland annat styrelse och firmatecknare. – Som kommentar till begäran om förskottsbetalning har han uppgett att ”revisionsåtgärder pågick och skulle fullgjorts så långt som detta var möjligt”.

RN har tagit del av A-sons dokumentation och tidredovisning avseende restaurangbolaget. I dokumentationen har A-son antecknat att bolaget är verksamt i en ”riskfylld bransch med kontantkassor och kassasystem”. Det kan inte utläsas av dokumentationen att någon granskning av bolagets räkenskaper eller rutiner har skett före juli 2007. Det framgår att A-son ett antal gånger från juli 2006 och framåt har begärt av bolagets redovisningskonsult att få resultat- och balansrapporter men att detta inte hörsammades.

RN gör följande bedömning.

Den som väljs till revisor i ett bolag ska på ett tidigt stadium skaffa sig kunskap om bolagets verksamhet, jfr Revisionsstandard i Sverige RS 310 p. 2SE, 4SE och 5. På så vis kan revisorn identifiera och förstå de förhållanden som kan vara av betydelse för bolagets redovisning och för granskningen av bolaget, och han eller hon får därmed underlag för planering och genomförande av revisionen på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Mot bakgrund härav hade det varit angeläget för A-son att i nära anslutning till att han tillträdde uppdraget och fortlöpande därefter informera sig närmare om bolagets verksamhet så långt detta varit praktiskt möjligt. Varken av A-sons svar på RN:s frågor eller av hans dokumentation framgår att han har vidtagit några sådana åtgärder. De åtgärder han uppger sig ha utfört och som kan utläsas av dokumentationen är av förberedande karaktär och rör kontroll av formalia kring bolagets bildande samt planering och uppläggning av revisionsakt. Någon materiell granskning av den verksamhet som bedrevs i bolaget skedde inte förrän han slutligen fick del av bolagets räkenskapsmaterial ett halvår efter räkenskapsårets utgång. Vad sedan gäller det förhållandet att redovisningskonsulten inte överlämnade begärt material skulle A-son ha vänt sig direkt till bolagets styrelse med sin begäran. Även detta har A-son underlåtit. Genom sin passivitet i nu nämnda avseenden har han åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Vad därefter gäller A-sons arvodesfakturerings gör RN följande bedömning. God revisorssed medger att en revisor fakturerar revisionsarvode a conto. A-son hade angett i det aktuella uppdragsbrevet att sådan fakturerings skulle ske. Dock gäller att den revisor som har åtagit sig ett revisionsuppdrag har ett ansvar för att uppdraget fullföljs. Det är därför inte förenligt med god revisorssed att ställa krav på förskottsbetalning som villkor för att lämna revisionsberättelse. I fall då arvode faktureras a conto är det således viktigt att revisorn inte uttrycker sig på ett sätt som av revisionsklienten kan uppfattas som att revisionsarbetet inte fullföljs om inte betalning först sker. Vad A-son anförde i sitt brev till restaurangbolaget den 10 juli 2007 kan uppfattas som att han krävde att fakturan till X skulle betalas för att revisionsarbetet skulle slutföras. Genom att uttrycka sig på detta sätt har A-son åsidosatt god revisorssed.

Sammanfattningsvis finner RN att A-son enligt vad som ovan beskrivits har åsidosatt sina skyldigheter som revisor och att han därför ska meddelas en disciplinär åtgärd. RN finner omständigheterna vara sådana att erinran utgör en tillräcklig åtgärd.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit f.d. domaren i Europadomstolen Elisabeth Palm, ordförande, hovrättspresidenten Sten Andersson, vice ordförande, rättschefen Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, auktoriserade revisorn Bertel Enlund, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist, enhetschefen Bertil Sjöo samt auktoriserade revisorn Anita Österholm. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson, revisionsdirektören Kerstin Stenberg samt avdelningsdirektören Björn Fredljung som föredragit ärendet.